

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA PAOLO MENGOCI [PAOLO MENGOZZI]
SECINĀJUMI,
sniegti 2013. gada 13. jūnijā¹

Lieta C-291/12

**Michael Schwarz
pret
Stadt Bochum**

(Verwaltungsgericht Gelsenkirchen (Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa — Drošības elementu un biometrijas standarti dalībvalstu izdotās pasēs un ceļošanas dokumentos — Regulas (EK) Nr. 2252/2004, ar grozījumiem, kas izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 444/2009, 1. panta 2. punkts — Tiesības uz personas datu aizsardzību

Satura rādītājs

I – Ievads	2
II – Atbilstošās tiesību normas	3
A – Savienības tiesības	3
B – Vācijas tiesības	3
III – Pamatlieta un prejudiciālais jautājums	3
IV – Tiesvedība Tiesā	4
V – Juridiskā analīze	4
A – Par iespējamo juridiskā pamata nepietiekamību	4
1) Grozītās Regulas Nr. 2252/2004 saturs un mērķis	5
2) EKL 62. panta 2. punkta a) apakšpunkta kā grozītās Regulas Nr. 2252/2004 juridiskā pamata piemērotība	6
B – Par iespējamo pienākuma apspriesties ar Parlamentu neizpildi	7

¹ — Oriģinālvaloda – franču.

C – Par iespējamo pamattiesību uz personas datu aizsardzību pārkāpumu	9
1) Ievada piezīmes par pamattiesību vietu saistībā ar grozīto Regulu Nr. 2252/2004	9
2) Pienākums, kas ietverts grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punktā, rada aizskārumu attiecībā uz pamattiesībām uz personas datu aizsardzību, kuras ir paredzētas tiesību aktos un atbilst Savienības atzītu vispārējo interešu mērķim	10
3) Par aizskāruma samērīgumu	10
a) Ierobežojums atbilst Savienības izvirzītā vispārējo interešu mērķa sasniegšanai	11
b) Grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punkts ir nepieciešams Savienības atzīto vispārējo interešu mērķa sasniegšanai	11
c) Nobeiguma piezīmes	13
VI – Secinājums	14

I – Ievads

1. “Biometrijas izmantošana informācijas sistēmās nekad nav nesvarīga izvēle, īpaši, ja konkrētā sistēma attiecas uz tik lielu personu skaitu. [Biometrija] neatsaucami maina saistību starp ķermeni un identitāti, ar ko [padara iespējamu] cilvēka ķermeņa īpašības [..] “nolasīt ar ierīci”, ko turpmāk var izmantot. Pat, ja biometriskās īpašības nav acīm saredzamas, tās vienmēr var nolasīt un izmantot ar attiecīgām iekārtām, lai kur persona ietu [dotos].”

2. Šāds Eiropas datu aizsardzības uzraudzītāja paziņojums² ir sevišķi svarīgs, lai gan pašlaik Tiesai tiek lūgts, it īpaši ņemot vērā pamattiesības uz personas datu aizsardzību, kas ir nostiprinātas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (turpmāk tekstā – “Harta”), lemt par tāda pienākuma spēkā esamību – kas noteikts dalībvalstīm ar Padomes 2004. gada 13. decembra Regulu (EK) Nr. 2252/2004 par drošības elementu un biometrijas standartiem dalībvalstu izdotās pasēs un ceļošanas dokumentos³, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 28. maija Regulu (EK) Nr. 444/2009⁴ (turpmāk tekstā – “grozītā Regula Nr. 2252/2004”) –, kurš paredz izsniegt pasēs dalībvalstu pilsoņiem tikai ar nosacījumu, ka viņiem obligāti tiek noņemti divi viņu pirkstu nospiedumi, kuru attēls turklāt tiek saglabāts pašā pasē.

2 — 2005. gada 23. marta atzinums par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par Vīzu informācijas sistēmu (VIS) un datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar īstermiņa vīzām (OV C 181, 13. lpp.).

3 — OV L 385, 1. lpp.

4 — OV L 142, 1. lpp.

II – Atbilstošās tiesību normas

A – Savienības tiesības

3. Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punktā ir noteikts, ka “pasēs un ceļojuma dokumentos iestrādā informācijas nesēju, kurā ir sejas attēls. Dalībvalstis arī iekļauj pirkstu nospiedumus savstarpēji savietojamos formātos. Dati ir aizsargāti, un informācijas nesējs ir pietiekami ietilpīgs un spējīgs garantēt datu integritāti, autentiskumu un konfidencialitāti”.

4. Ar Regulas Nr. 444/2009 1. pantu tika grozīts Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punkts, kura redakcija tagad ir šāda:

“Pasēs un ceļošanas dokumentos iestrādā ļoti drošu informācijas nesēju, kurā ir [personas] sejas attēls. Dalībvalstis arī iekļauj divus plakaniski noņemtus pirkstu nospiedumus savstarpēji savietojamos formātos. Dati ir aizsargāti, un informācijas nesējs ir pietiekami ietilpīgs un spējīgs garantēt datu integritāti, autentiskumu un konfidencialitāti.”

B – Vācijas tiesības

5. Vācijas 1986. gada 19. aprīļa *Passgesetz* (Pasu likums), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2009. gada 30. jūlija likumu⁵, 4. panta 3. punktā ir noteikts:

“Pamatojoties uz Regulu [Nr. 2252/2004], pasē, dienesta pasē un diplomātiskajā pasē ir jābūt elektroniskam informācijas nesējam, uz kura tiek saglabāta fotogrāfija, pirkstu nospiedumi, attiecīgo pirkstu apzīmējums, informācija par nospiedumu kvalitāti un 2. punkta otrajā teikumā minētās ziņas. Saglabātie dati ir jānodrošina pret neatļautu nolasišanu, labojumiem un dzēsumiem. Vācijas federālā biometrisko datu banka pirmā teikuma izpratnē netiek izveidota.”

III – Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

6. *M. Schwarz*, Vācijas pilsonis, *Stadt Bochum* (Bohumas pilsētas) attiecīgajiem dienestiem lūdza izsniegt pasi, vienlaikus iebilstot pret savu pirkstu nospiedumu obligāto noņemšanu. Uzskatot, ka pase nevar tikt izsniegta bez obligātās pirkstu nospiedumu noņemšanas, minētie dienesti 2007. gada 8. novembrī, atsaucoties uz 4. panta 3. punktu *Passgesetz*, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2009. gada 30. jūlija likumu, atteicās izsniegt minēto dokumentu.

7. Pēc šī lēmuma pieņemšanas prasītājs pamatlietā iesniedza prasību, lai iesniedzējtiesa izdotu rīkojumu *Stadt Bochum* izsniegt viņam pasi, nenonēmot viņa pirkstu nospiedumus. Tādēļ viņš it īpaši apgalvo, ka grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punkts, kas ir pamatā dalībvalstīm paredzētajam pienākumam noņemt divus pirkstu nospiedumus no ikvienas personas, kura vēlas, lai tai tiktu izsniegta pase, neesot spēkā.

8. Pievienojoties prasītāja pamatlietā nepārlicinātībai, iesniedzējtiesa šaubās, vai EKL 62. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir pietiekams juridiskais pamats grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punkta pieņemšanai. Turklāt tā vēlas noskaidrot, vai tas, ka nav notikusi apspriešanās ar Eiropas Parlamentu pēc tam, kad Eiropas Savienības Padome fakultatīvu pirkstu nospiedumu noņemšanu, kas sākotnēji bija ietverta regulas projektā, bija pārveidojusi par pienākumu, ir uzskatāms par procesuālo noteikumu pārkāpumu, kas varētu ietekmēt minētā 1. panta spēkā esamību. Visbeidzot, tā norāda uz

5 — *BGBI* I, 2437. lpp.

citū šī panta spēkā neesamības pamatu, kas varētu izrietēt no tā, ka ar šo pantu esot pārkāptas pamattiesības uz personas datu aizsardzību, kuras izriet no Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas, kas parakstīta Romā 1950. gada 4. novembrī (turpmāk tekstā – “ECPAK”), 8. panta un nostiprinātas Hartas 8. pantā.

9. Šādos apstākļos *Verwaltungsgericht Gelsenkirchen* [Gelzenkirhenes Administratīvā tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas Tiesas kancelejā saņemts 2012. gada 12. jūnijā, uzdot Tiesai šādu prejudiciālo jautājumu, pamatojoties uz LESD 267. pantu:

“Vai Regulas [Nr. 2252/2004, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu Nr. 444/2009] 1. panta 2. punkts ir spēkā esošs?”

IV – Tiesvedība Tiesā

10. Prasītājs pamatlietā, *Stadt Bochum*, Vācijas un Polijas valdības, Parlaments, Padome, kā arī Eiropas Komisija iesniedza Tiesai rakstveida apsvērumus.

11. Tiesas sēdē, kas notika 2013. gada 13. martā, prasītājs pamatlietā, Vācijas valdība, Parlaments, Padome, kā arī Komisija izteica savus mutvārdu apsvērumus.

V – Juridiskā analīze

12. Es secīgi vērtēšu trīs nosauktos spēkā neesamības pamatus, proti, juridiskā pamata nepietiekamību, tāda procesuālo noteikumu pārkāpuma esamību, kurš esot izdarīts, pieņemot grozīto Regulu Nr. 2252/2004, kā arī Hartas 8. panta pārkāpumu.

A – Par iespējamo juridiskā pamata nepietiekamību

13. Gan Regulas Nr. 2252/2004, gan Regulas Nr. 444/2009 juridiskais pamats ir EKL 62. panta 2. punkta a) apakšpunkts, kurā noteikts, ka “Padome [...] saskaņā ar 67. pantā minēto procedūru nosaka [...] 2) pasākumus attiecībā uz dalībvalstu ārējo robežu šķērsošanu, nosakot [...] a) standartus un procedūras, kas jāievēro dalībvalstīs, lai veiktu personu pārbaudi uz šīm robežām”.

14. Prasītājs pamatlietā apgalvo, ka kopumā EKL 18. panta 3. punktā⁶ ir noteikts aizliegums iestādēm pieņemt tiesību aktus attiecībā uz Eiropas pilsoņu pasēm. Katrā ziņā tiesību akti par Eiropas Savienības pilsoņu pasēm nevarot būt likumīgi balstīti uz minēto 62. pantu, jo jēdzienā “personu pārbaude uz šīm [ārējām] robežām” šī panta izpratnē neesot iekļauti pasākumi, kas attiecas vienīgi uz Savienības pilsoņiem. Turklāt Savienības pilsoņiem izsniegtās pases neesot paredzētas konkrēti pārbaudēm uz tās ārējām robežām. Visbeidzot, pirkstu nospiedumu noņemšanas pienākums, kas paredzēts grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punktā, neizrietot no EKL 62. panta 2. punkta a) apakšpunktā raksturotās darbības jomas, jo uz šo pienākumu neattiecoties jēdziens “standarti” vai jēdziens “procedūras, kas jāievēro dalībvalstīs, lai veiktu personu pārbaudi uz šīm [ārējām] robežām”.

15. Uzreiz ir jānoraida arguments attiecībā uz EKL 18. panta 3. punktu, kurš bija tikai veids, kā nepieļaut, lai noteikumi par pasēm tiktu pieņemti, pamatojoties uz Līguma noteikumiem par Eiropas pilsonību un, precīzāk, pamatojoties uz EKL 18. panta 2. punktu. Savukārt no EKL 18. panta 3. punkta neizrietēja vispārējs aizliegums iestādēm pieņemt jebkādu tiesisko regulējumu attiecībā uz pasēm.

6 — Tajā ir noteikts, ka “[EKL 18. panta] 2. punkts neattiecas uz noteikumiem par pasēm, personu apliecībām, uzturēšanās atļaujām vai citiem līdzīgiem dokumentiem [...]”. Šis pants tika atcelts ar Lisabonas līgumu.

16. Iebildums attiecībā uz EKL 62. panta 2. punkta a) apakšpunkta izmantošanu par juridisko pamatu ir nopietnāks. Protams, Tiesai jau agrāk ir bijusi iesniegta prasība atcelt tiesību aktu, ko attiecībā uz Regulu Nr. 2252/2004 bija cēlusi Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste⁷. Saistībā ar minēto prasību jautājumam par juridisko pamatu Tiesa pievērsās tikai mazliet, ļoti vispārīgi⁸. Šķiet, tā nekad nav šaubījusies, ka Regula Nr. 2252/2004 ir tikusi pieņemta, balstoties uz atbilstošu juridisko pamatu. Tomēr, tā kā minētais jautājums Tiesai ir skaidri uzdots šajā prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā un attiecas uz grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punkta spēkā esamību, šajos secinājumos ir vērts tajā iedziļināties.

17. Lai pārbaudītu, vai EKL 62. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir pietiekams, lai tas tiktu izmantots par attiecīgā tiesību akta juridisko pamatu, ir jāatgādina Tiesas vairākkārtējais apgalvojums, ka Eiropas Savienības pilnvaru sistēmā “tiesību akta juridiskā pamata izvēle ir jābalsta uz objektīviem elementiem, kurus Tiesa var pārbaudīt, tostarp uz tiesību akta mērķi un saturu”⁹. Tādējādi, lai pārlicinātos, ka EKL 62. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir pietiekams grozītās Regulas Nr. 2252/2004 juridiskais pamats, vispirms ir jānosaka minētās regulas mērķis un saturs, pirms tiek pārbaudīts, vai šāds saturs un šāds mērķis varēja pienācīgi tikt noteikts ar regulu, kas pieņemta, pamatojoties uz minēto juridisko pamatu.

1) Grozītās Regulas Nr. 2252/2004 saturs un mērķis

18. Attiecībā uz izvirzīto mērķi no paša Regulas Nr. 2252/2004 nosaukuma izriet, ka tā ir paredzēta, lai noteiktu drošības elementu un biometrijas standartus dalībvalstu izdotās pasēs.

19. Biometrisku elementu, tostarp divu pirkstu nospiedumu, iekļaušanas pasēs un vienlaikus drošības elementu saskaņošanas mērķis ir panākt uzticamāku saikni starp pasi un tās turētāju un cīnīties pret tās viltošanu un krāpniecisku izmantošanu¹⁰, un tas ir mērķis, kuru Tiesa ir atzinusi par Regulas Nr. 2252/2004 mērķi¹¹.

20. Turklāt pasēs iekļaujamo biometrisko elementu standartu saskaņošanas mērķis ir panākt vienotu pieeju minētajiem elementiem Eiropas Savienībā, īpaši noteikumos, kas piemērojami trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtajām vīzām¹², lai Savienības pilsoņiem izsniegto pasu “drošības elementi nebūtu sliktāki par tiem, kas jau ir paredzēti tehniskajās specifikācijās attiecībā uz vienotas vīzas formu un vienotas uzturēšanās atļaujas formu trešo valstu valstspiederīgajiem”¹³.

7 — Skat. 2007. gada 18. decembra spriedumu lietā C-137/05 Apvienotā Karaliste/Padome (Krājums, I-11593. lpp.).

8 — Spriedums lietā Apvienotā Karaliste/Padome (minēts iepriekš, 54. un 56. punkts). Ģenerāladvokāte nav apšaubījusi juridiskā pamata pietiekamību: skat. 69. punktu ģenerāladvokātes V. Trstenjakas [V. Trstenjak] secinājumos lietā, kurā tika pasludināts iepriekš minētais spriedums lietā Apvienotā Karaliste/Padome.

9 — Citu starpā skat. 2009. gada 8. septembra spriedumu lietā C-411/06 Komisija/Parlaments un Padome (Krājums, I-7585. lpp., 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

10 — Skat. Regulas Nr. 2252/2004 preambulas otro un trešo apsvērumu un Regulas Nr. 444/2009 preambulas otro apsvērumu. Lai gan saskaņā ar Regulas Nr. 2252/2004 preambulas trešo apsvērumu drošības elementu saskaņošana ir minēta atsevišķi no biometrisko identifikatoru iekļaušanas, minētās regulas preambulas ceturtajā apsvērumā ir norādīta “drošības elementu saskaņošana, tostarp [...] biometrisko identifikatoru saskaņošana”.

11 — Spriedums lietā Apvienotā Karaliste/Padome (minēts iepriekš, 58. punkts).

12 — Skat. Regulas Nr. 2252/2004 preambulas pirmo apsvērumu un Regulas Nr. 444/2009 preambulas pirmo apsvērumu.

13 — Skat. Priekšlikuma Padomes regulai par drošības un biometrisko elementu standartiem ES pilsoņu pasēs paskaidrojuma rakstu [2004. gada 18. februāra COM(2004) 116, galīgā redakcija, 4. lpp.].

21. Visbeidzot, Regulas Nr. 2252/2004 preambulas devītajā apsvērumā ir norādīts “galvenais mērķis – ieviest kopējus drošības standartus un savstarpēji savietojamus biometriskus identifikatorus”, un tas ir mērķis, kas saskaņā ar Savienības likumdevēja viedokli prasa izstrādāt noteikumus visām dalībvalstīm, kuras ievieš Konvenciju par 1985. gada 14. jūnija Šengenas nolīguma īstenošanu¹⁴. Tātad grozītās Regulas Nr. 2252/2004 mērķis ir arī “vienkāršot robežkontroli”¹⁵, saskaņojot kopīgus drošības standartus.

22. Grozītās Regulas Nr. 2252/2004 galveno mērķi, manuprāt, var izprast tikai tad, ja to aplūko plašāk saistībā ar sistēmu, kurā iekļaujas tās pieņemšana, un īpaša uzmanība ir jāpievērš saiknei, kāda šai regulai ir ar sistēmu, kas izveidota ar Šengenas nolīgumu. Tās preambulas 10.–14. apsvērumā ir atgādināts, ka minētā regula papildina Šengenas *acquis* noteikumus; turklāt Tiesai ir bijusi iespēja to apstiprināt¹⁶. Tieši ar *acquis* tika precizēta dalībvalstu, kas piedalās ar Šengenas nolīgumu izveidotajā sistēmā, ārējo robežu integrētās pārvaldības politika, it īpaši regulējums par ārējo robežu šķērsošanu. Saskaņojot tādu ceļošanas dokumentu saturu un tehniskās specifikācijas, kuriem jābūt Savienības pilsoņu rīcībā ārējo robežu šķērsošanas brīdī, ar likumdevēja iecerēto mērķi attiecībā uz grozīto Regulu Nr. 2252/2004 acīmredzami tiek sasniegti plašāks mērķis – minēto robežu aizsardzība.

23. No satura viedokļa un atbilstoši tās mērķim grozītajā Regulā Nr. 2252/2004 tādējādi ir ietverti triju veidu noteikumi. Pirmkārt, tajā ir noteikumi, kas attiecas uz pašas pirkstu nospiedumu noņemšanas pienākumu, atbrīvojumi no šī pienākuma un gadījumi, kuros šī noņemšana nav iespējama¹⁷. Otrkārt, tajā ir noteikumi, kas attiecas uz pasēs ietverto datu vispārējo sistēmu¹⁸. Pārējie noteikumi un minētās regulas pielikums ir veltīts tādu obligāto drošības standartu tīri tehniskiem aspektiem, kuri jāievēro dalībvalstīm, izsniedzot pasēs. Nepretendējot uz izsmeļošu analīzi, es norādišu vienīgi tehniskās specifikācijas, kas saistītas ar informācijas nesēju, reģistrēšanas veidu, pašu noņemšanas procedūru, datu aizsardzības procedūrām, drukāšanas tehnoloģijām, kā arī datu nolasišanas un glabāšanas procedūrām¹⁹. Tādējādi ar grozīto Regulu Nr. 2252/2004 tiek “saskaņo[ti] un uzlabo[ti] minimālie drošības standarti, kuriem jāatbilst dalībvalstu izdotām pasēm [...], un [tiek] paredz[ēts] šajās [pasēs] iekļaut noteiktus biometriskus elementus, kas attiecas uz šo dokumentu turētājiem”²⁰.

2) EKL 62. panta 2. punkta a) apakšpunkta kā grozītās Regulas Nr. 2252/2004 juridiskā pamata piemērotība

24. Vai iepriekš raksturotie elementi varēja tikt pieņemti, pamatojoties uz EKL 62. panta 2. punkta a) apakšpunktu? Es domāju, ka jā.

25. Pirmkārt, grozītajā Regulā Nr. 2252/2004 saskaņoto elementu mērķis ir standartizēt saturu un drošības normas attiecībā uz pasēm, kuras dalībvalstis izsniedz Eiropas pilsoņiem. Pretēji tam, ko apgalvo prasītājs pamatlietā, ir kļūdaini apgalvot, ka EKL 62. panta 2. punkta a) apakšpunkts varētu būt juridiskais pamats tikai pasākumiem, kuri būtu saistīti ar trešo valstu valstspiederīgo pārbaudi uz ārējām robežām. Minētā 62. panta tekstā nav ietverts šāds ierobežojums, jo tajā ir paredzēta vienīgi “personu pārbaude”. Turklāt no Šengenas *acquis* skaidri izriet, ka arī pašiem Savienības pilsoņiem tiek

14 — Šengenas *acquis* – Konvencija, ar ko īsteno Šengenas 1985. gada 14. jūnija nolīgumu starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām (OV 2000, L 239, 19. lpp.; turpmāk tekstā – “Šengenas nolīgums”).

15 — Regulas Nr. 444/2009 preambulas ceturtais apsvēruma.

16 — Spriedums lietā Apvienotā Karaliste/Padome (minēts iepriekš, 67. punkts).

17 — Skat. grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2., 2.a un 2.b punktu.

18 — Gan attiecībā uz tiesībām pārbaudīt, gan datu apkopošanas, glabāšanas un nolasišanas nosacījumiem skat. grozītās Regulas Nr. 2252/2004 4. pantu.

19 — Skat. grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 1. un 2. punktu, 2. pantu, 3. panta 2. punktu, 4. panta 2. un 3. punktu, kā arī I pielikumu.

20 — Spriedums lietā Apvienotā Karaliste/Padome (minēts iepriekš, 59. punkts).

veiktas minimālas pārbaudes Eiropas Savienības ārējo robežu šķērsošanas brīdī²¹. Šī pārbaude, tāpat kā vispārīgāku drošības pasākumu nostiprināšana uz ārējām robežām, ir neizbēgamas sekas pārbaudes neesamībai uz Savienības iekšējām robežām un vienlaikus priekšnoteikums, lai pilnībā tiktu izmantota pārvietošanās brīvība Savienības teritorijā. Tādējādi grozītā Regula Nr. 2252/2004 noteikti attiecas uz “personu pārbaudi uz šīm [ārējām] robežām” EKL 62. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē²².

26. Otrkārt, minētajā regulā ir noteikts pienākums dalībvalstīm izsniegt tādas pases, kuru saturs un tehniskās specifikācijas ir saskaņoti. Ar šādu rīcību Savienības likumdevējs nodrošina, ka Savienības pilsoņu pārbaude uz ārējām robežām notiek, izmantojot vienotu pamatu, un minēto pilsoņu identitāti dažādās robežšķērsošanas vietās valsts iestādes pārbauda, pamatojoties uz tiem pašiem datiem. Tas attiecīgi ir veicinājis vēl integrētāku minēto robežu pārvaldības politiku²³. Tas, ka uz Eiropas Savienības robežām Savienības pilsoņu pasu pārbaudes laikā policijas rīcībā ir vienveidīgu aizsargātu datu kopums, palielina pārbaūžu drošības pakāpi, vienlaikus tās atvieglojot.

27. Protams, divu pirkstu nospiedumu noņemšanas pienākums ir darbība, kas piemērojama agrākā stadijā nekā pati pārbaude. Tomēr no tās acīmredzami ir atkarīga pati pārbaudes īstenošana. Tāpēc man šķiet nedaudz samākslots apgalvojums, ka noteikumi par pasēs iekļautajiem datiem, kas ir jāpārbauda Savienības ārējo robežu šķērsošanas brīdī, nevarētu tikt pieņemti, izmantojot juridisko pamatu, kas attiecināms uz pašām pārbaudēm. Racionāla pieeja EKL 62. panta 2. punkta a) apakšpunkta saturam un tā interpretācijai noteic, ka uz pienākumu noņemt divus pirkstu nospiedumus saskaņā ar nosacījumiem, kas ir paredzēti grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punktā, jo tas ir neatņemams priekšnoteikums Savienības pilsoņu pārbaudei uz ārējām robežām, pilnībā attiecas jēdziens “standarti un procedūras, kas jāievēro dalībvalstīs, lai veiktu personu pārbaudi uz šīm [ārējām] robežām”.

28. Visu iepriekš minēto iemeslu dēļ es uzskatu, ka EKL 62. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir atbilstošs juridiskais pamats grozītās Regulas Nr. 2252/2004 pieņemšanai.

B – Par iespējamo pienākuma apspriesties ar Parlamentu neizpildi

29. Pasākumi, kuru juridiskais pamats ir EKL 62. panta 2. punkta a) apakšpunkts, Padomei bija jāpieņem atbilstoši EKL 67. pantā paredzētajai procedūrai. Dienā, kad tika pieņemta Regula Nr. 2252/2004, minētā procedūra paredzēja, ka ir jāapspriežas ar Parlamentu²⁴. Prasītājs pamatlietā apgalvo, ka šī procedūra nav tikusi ievērota, jo apsprišanās ar Parlamentu notika par regulas priekšlikumu, kurā attiecībā uz dalībvalstīm bija paredzēta tikai fakultatīva pirkstu nospiedumu noņemšana, lai gan tā tika mainīta projekta galīgajā redakcijā, nosakot to kā pienākumu, Parlamentam par to nelemjot.

21 — Skat. 7. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. marta Regulā (EK) Nr. 562/2006, ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV L 105, 1. lpp.). Šī 7. panta pamatā ir Konvencijas par Šengenas nolīguma īstenošanu 6. pants. Padome bija norādījusi, ka EKL 62. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir atbilstošs juridiskais pamats minētās Īstenošanas konvencijas 6. pantam (skat. A pielikumu Padomes 1999. gada 20. maija lēmumam, ar ko atbilstīgi Eiropas Kopienas dibināšanas līguma un Līguma par Eiropas Savienību attiecīgajiem noteikumiem nosaka juridisko pamatu visām normām un lēmumiem, kuri veido Šengenas *acquis* (OV L 176, 17. lpp.)).

22 — Identifikācijas karšu svitrošana no Regulas Nr. 2252/2004 piemērošanas jomas apstiprina šādu secinājumu (skat. Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 3. punktu, kas pēc Regulas Nr. 444/2009 pieņemšanas saglabājās nemainīgs).

23 — Skat. šo secinājumu 22. punktu.

24 — EKL 67. panta 1. punkts.

30. Vispirms ir jānorāda, ka prasītāja pamatlietā minētais procesuālo noteikumu pārkāpums attiecas uz procedūru, kuras rezultātā tika pieņemts Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punkts. Iesniedzējtiesas uzdotais jautājums par spēkā esamību skaidri attiecas uz grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punktu²⁵. Nav apstrīdēts, ka šī pēdējā regula tika pieņemta atbilstoši EKL 67. panta 2. punktā paredzētajai iespējai, ievērojot EKL 251. pantā noteikto procedūru, proti, koplēmuma procedūru. Tādējādi prasītāja pamatlietā minētais procesuālo noteikumu pārkāpums nav tāds, kas varētu ietekmēt grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punkta spēkā esamību.

31. Tādējādi, lai izbeigtu jebkādas diskusijas šajā jautājumā, es katrā ziņā vēlos sniegt dažus īsus apsvērumus, lai pierādītu, ka attiecībā uz Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punktu – tāpat tā sākotnējo redakciju – nebija pieļauts procesuālo noteikumu pārkāpums.

32. Pirmkārt, no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka “pienākums apspriesties ar Parlamentu likumdošanas procesa laikā Līgumā paredzētajos gadījumos nozīmē, ka ir jāriko atkārtota apspriede katru reizi, kad pieņemamā teksta galīgā redakcija kopumā būtiski atšķiras no redakcijas, par kuru Parlaments jau ir ticis uzklausīts”²⁶. Lai gan Komisijas iesniegtais Padomes regulas priekšlikums paredzēja dalībvalstīm vienīgi iespēju pasēs uzglabājamiem datiem pievienot pirkstu nospiedumus²⁷ un šī iespēja regulas galīgajā redakcijā tika pārveidota par pienākumu, šāds pārveidojums nav uzskatāms par būtisku grozījumu Tiesas judikatūras izpratnē, par kuru būtu atkārtoti jāapspriežas ar Parlamentu. Jautājums par to, vai pirkstu nospiedumu noņemšana ir fakultatīva vai obligāta, tobrīd vairs nebija būtisks, jo Parlamentam katrā ziņā bija jāņem vērā iespēja, ka visas dalībvalstis var nolemt izmantot šo fakultatīvo iespēju.

33. Otrkārt, no Tiesai iesniegtajiem hronoloģiskajiem faktiem izriet, ka šis regulas priekšlikums Eiropas Parlamentam tika nosūtīts 2004. gada 25. februārī. Politiska vienošanās Padomē, lai pārveidotu fakultatīvu pirkstu nospiedumu noņemšanu par pienākumu, tika panākta 2004. gada 26. oktobrī. Padome 2004. gada 24. novembrī nosūtīja Parlamentam jauno dokumentu, tam pievienojot informatīvu vēstuli. Parlamenta atzinums²⁸ tika pieņemts 2004. gada 2. decembrī, proti, tik tiešām neilgi pēc šīs nosūtīšanas, bet tas, ka pastāvēja norāde uz Padomes jaunajām nostādnēm apsvērumos, liecina, ka brīdī, kad Parlaments pieņēma savu atzinumu, tas bija pilnībā informēts par šīm izmaiņām Padomes pieejā, izmaiņām, par kurām tas neizrādīja nekādu reakciju. Turklāt Parlaments nedz puda iebildumus par apspriešanās pienākuma neizpildi, nedz arī tiesas sēdē apstrīdēja precizējumus, kas sniegti par apspriešanās procedūru attiecībā uz Regulu Nr. 2252/2004.

34. Šo iemeslu dēļ, lai gan es joprojām esmu pārliecināts, ka jautājumam par Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punkta pieņemšanas procedūras tiesiskumu nav nekādas nozīmes pamatlietā, ir jāsecina, ka tas, ka nenotika atkārtota apspriešanās ar Parlamentu pēc tam, kad fakultatīva pirkstu nospiedumu noņemšana, lai tos saglabātu pasēs, tika pārveidota par pienākumu, nenorāda uz procesuālo noteikumu pārkāpumu saistībā ar minēto pieņemšanu.

25 — Papildus tam, ka iesniedzējtiesas uzdotais jautājums skaidri un nepārprotami attiecas uz Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punkta grozīto redakciju, tiesas sēdē Tiesa uzdeva jautājumu Vācijas valdībai, kura apstiprināja, ka, lai gan lēmums par atteikumu izsniegt pasi *M. Schwarz* tika apstrīdēts 2007. gadā, proti, pirms minētās grozītās redakcijas stāšanās spēkā, atbilstošās tiesības, lai rastu risinājumu pamatlietā saskaņā ar valsts procesuālajām tiesību normām, kas attiecas uz tāda veida prasību, kādu prasītājs iesniedza iesniedzējtiesai, ir tiesības, kas piemērojamas brīdī, kad tiesnesis pieņem nolēmumu.

26 — No plašās judikatūras skat. 1997. gada 10. jūnija spriedumu lietā C-392/95 Parlaments/Padome (*Recueil*, I-3213. lpp., 15. punkts un tajā minētā judikatūra).

27 — Skat. šī priekšlikuma regulai 1. panta 2. punktu.

28 — Eiropas Parlamenta normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Padomes regulai, ko iesniegusi Komisija [P6_TA(2004)0073].

C – Par iespējamo pamattiesību uz personas datu aizsardzību pārkāpumu

35. Tā kā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir vienīgi norādīts, ka ar grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punktu tiekot pārkāptas arī “tiesības uz brīvu ieceļošanu un izceļošanu, kas esot pretrunā Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām 17. pantam, kā arī tiekot pārkāpti dažādi līdztiesības principi un diskriminācijas aizliegumi”, nenorādot iemeslus, kādēļ minētā panta spēkā esamība būtu jāizskata, ņemot vērā šīs brīvības un principus, ne arī pārliecinoties par to atbilstību šādai pārbaudei, un, ņemot vērā, ka ieinteresētās personas, kas piedalījušās tiesvedībā Tiesā, tostarp prasītājs pamatlietā, galveno uzmanību savos apsvērumos ir pievērsušas pamattiesību uz personas datu aizsardzību pārkāpumam, turpmākie argumenti attieksies vienīgi uz grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punkta spēkā esamības pārbaudi, ņemot vērā šīs pamattiesības.

36. Hartas 8. panta 1. punktā ir apstiprināts, ka ikvienai personai ir “tiesības uz savu personas datu aizsardzību”. Pirkstu nospiedumi acīmredzami ir personas dati²⁹. It īpaši minētā panta 2. punktā ir paredzēts, ka “šādi dati ir jāapstrādā godprātīgi, noteiktiem mērķiem un ar attiecīgās personas piekrišanu vai ar citu likumīgu pamatojumu, kas paredzēts tiesību aktos. Ikvienam ir pieejas tiesības datiem, kas par viņu savākti, un tiesības ieviest labojumus šajos datos”.

37. Attiecībā uz ikvienu ierobežojumu, kas tiek attiecināts uz šīm tiesībām, ir jāievēro Hartas 52. panta 1. punkta normas. Tādējādi tam ir jābūt noteiktam tiesību aktos un ar to ir jāievēro attiecīgo tiesību būtība un samērīguma princips, proti, tam ir jābūt nepieciešamam un patiešām jāatbilst Savienības atzīto vispārējo interešu mērķiem vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.

38. Pirms konkrēti tiek pārbaudīta grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punkta spēkā esamība salīdzinājumā ar Hartas 8. pantu, es vēlos atgādināt, ka jautājumu par pamattiesībām ir grūti neattiecināt uz minēto regulu. Mans nākamais uzdevums būs pierādīt, ka pamattiesību uz personas datu aizsardzību aizskārums, ko rada pienākums noņemt un saglabāt divu pirkstu nospiedumu attēlu, lai to nolasītu, ir paredzēts tiesību aktā un tas atbilst Savienības atzīto vispārējo interešu mērķim. Visbeidzot, es paudišu nostāju par šī aizskāruma samērīgumu.

1) Ievada piezīmes par pamattiesību vietu saistībā ar grozīto Regulu Nr. 2252/2004

39. Vispirms ir jānorāda, kā ir atgādināts Regulas Nr. 2252/2004 preambulas astotajā apsvērumā, ka to datu aizsardzības jomā, kuri tiek apstrādāti saistībā ar pasu izsniegšanu, tiek piemērota Direktīva 95/46. Minētajā direktīvā, kas ir norādīta paskaidrojumos par Hartas 8. pantu, ir nostiprināta virkne pamatprincipu, kurus liek ievērot arī Eiropas Cilvēktiesību tiesa³⁰, piemēram, adekvātu, atbilstošu, ar nolūku samērojamu, precīzu, atjaunotu un uz noteiktu laiku saglabātu datu godīga un likumīga apstrāde, kā arī savākšana konkrētā, precīzi definētā un likumīgā nolūkā. Tajā ir noteikts arī princips, ka ir vajadzīga personas piekrišana tam, ka tās dati tiek apstrādāti, vienlaikus paredzot virkni izņēmumu, kā, piemēram, sabiedrības interesēs realizējama uzdevuma vai valsts varas prerogatīvu īstenošanai, vai likumīgo interešu ievērošanai³¹. Vēl viens būtisks aspekts ir tāds, ka šajā direktīvā ir noteiktas personu, uz kurām attiecas personas datu apstrāde, piekļuves tiesības virknei informācijas³², tiesības zināmos apstākļos iebilst³³, kā arī tiesības vērsties tiesā³⁴.

29 — Atbilstoši definīcijai, kas sniegta Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvas 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 31. lpp.) 2. panta a) punktā, un Eiropas Cilvēktiesību tiesas konstatējumam [skat. ECT 2008. gada 4. decembra spriedumu lietā S. un *Marper* pret Apvienoto Karalisti, prasības pieteikums Nr. 30562/04 un prasības pieteikums Nr. 30566/04, 81. punkts].

30 — Lai atgādinātu vispārējos principus, ko šajā jomā piemēro Eiropas Cilvēktiesību tiesa, skat. ECT 2013. gada 18. aprīļa spriedumu lietā *M. K.* pret Franciju, prasības pieteikums Nr. 19522/09, 33. un nākamie punkti.

31 — Attiecīgi Direktīvas 95/46 6. un 7. pants.

32 — Direktīvas 95/46 12. pants.

33 — Direktīvas 95/46 14. pants.

34 — Direktīvas 95/46 22. pants.

40. Turklāt Regulas Nr. 2252/2004 1.a pantā, kas ieviests ar Regulu 444/2009, ir skaidri norādīts, ka valsts biometrisku identifikatoru noņemšanas procedūras ir jāisteno saskaņā ar “drošības pasākumiem, kas noteikti [ECPAK] un Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijā par bērna tiesībām”, un prasīts, lai šajās procedūrās tiktu nodrošināta cieņas pilna attieksme pret attiecīgajām personām, sastopoties ar grūtībām identifikatoru noņemšanā.

41. Tādējādi grozītajā Regulā Nr. 2252/2004 sniegtie drošības pasākumi ir jāskata kopā ar drošības pasākumiem, kas norādīti Direktīvā 95/46, un atsaucēm, kas ietvertas ECPAK, kā arī ar cieņas pilnu attieksmi pret personām. Tādējādi minētās regulas 1. panta 2. punkta spēkā esamības pārbaude jāveic, paturot prātā šos būtiskos aspektus.

2) Pienākums, kas ietverts grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punktā, rada aizskārumu attiecībā uz pamattiesībām uz personas datu aizsardzību, kuras ir paredzētas tiesību aktos un atbilst Savienības atzītu vispārējo interešu mērķim

42. No vienas puses, valsts kompetento iestāžu īstenotā obligātā identifikatoru ņemšana apstākļos, kas raksturoti grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punktā, to reģistrēšana un saglabāšana pasēs, kā arī policijai sniegtā iespēja uz robežām šos datus nolasīt bez ieinteresētās personas piekrišanas acīmredzami ir Hartas 8. pantā atzīto tiesību aizskārums. Faktiski, ja vien pieteikuma iesniedzēji neatsakās no pasē un līdz ar to no jebkādas pārvietošanās lielākajā daļā trešo valstu, tie nevar iebilst pret viņu pirkstu nospiedumu noņemšanu un glabāšanu.

43. No otras puses, ir jānorāda, ka pirmkārt, aizskārums, kas izriet no obligātās pirkstu nospiedumu noņemšanas, ir uzskatāms par tādu, kas ir “noteikts tiesību aktos” Hartas 52. panta 1. punkta izpratnē, jo šī noņemšana ir skaidri paredzēta grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punktā, kas turklāt atbilst pieejamības, skaidrības un paredzamības prasībām saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru³⁵.

44. Otrkārt, kā jau iepriekš esmu norādījis³⁶, grozītās Regulas Nr. 2252/2004 galvenais mērķis ir ārējo robežu aizsardzība, īstenojot minēto robežu integrētas pārvaldības politiku. Turklāt pirkstu nospiedumu, kas tiek glabāti drošā nesējā, iekļaušanas pasēs mērķis ir padarīt uzticamāku saikni starp dokumenta turētāju un pašu dokumentu un tādējādi apgrūtināt viltošanu un krāpniecisku izmantošanu, tātad – nelikumīgu imigrāciju. Turklāt šī likumdevēja rīcība bija īpaši nozīmīga saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpas pakāpenisku izveidi³⁷ un, kā es jau norādīju, tāpēc, ka netiek veikta pārbaude uz Savienības iekšējām robežām.

45. Man šķiet skaidrs, ka visi šie “apakšmērķi” palīdz īstenot iepriekš norādīto galveno mērķi. Tādējādi ir jākonstatē, ka grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punkts, kurā ir noteikta obligāta divu pirkstu nospiedumu noņemšana, lai tos reģistrētu un saglabātu pasēs, atbilst Savienības atzītu vispārējo interešu mērķim.

3) Par aizskāruma samērīgumu

46. Attiecībā uz ierobežojumu, kas ir attiecināts uz pamattiesībām uz personas datu aizsardzību, vēl ir jāievēro samērīguma princips, proti, tam ir jābūt nepieciešamam un patiešām jāatbilst sasniedzamajam mērķim.

35 — Par šīm prasībām skat. ECT spriedumu lietā *M. K. pret Franciju* (minēts iepriekš, 30. punkts un tajā minētā judikatūra). Attiecībā uz iejaukšanās piemēru, kuru minētā ECT uzskatīja par tādu, kas nav noteikta tiesību aktos, skat. ECT 2011. gada 21. jūnija spriedumu lietā *Shimovolos* pret Krieviju, prasības pieteikums Nr. 30194/09, 67. un nākamie punkti.

36 — Skat. šo secinājumu 22. punktu.

37 — Skat. EKL 61. pantu.

a) Ierobežojums atbilst Savienības izvirzītā vispārējo interešu mērķa sasniegšanai

47. Prasītājs pamatlietā šajā ziņā apstrīd, ka obligātā pirkstu nospiedumu noņemšana Savienības pilsoņiem, kuri vēlas, lai tiem tiktu izsniegta pase, ir līdzeklis paredzētā mērķa sasniegšanai, un šaubās, ka ar to patiešām efektīvi tiktu veicināta ārējo robežu aizsardzība. Viņš būtībā apgalvo, ka izvēlēta biometrijas metode esot īpaši neapmierinoša un katrā ziņā tā neesot sevišķi noderīga attiecībā uz tiem Savienības pilsoņiem, kuriem pirkstu nospiedumu noņemšanu nav iespējams veikt slimības, ievainojuma vai arī apdeguma dēļ. Ar minēto metodi nevarot tikt nodrošināta izvirzītā mērķa sasniegšana integrētās mikrosihēmas neaizsargātības dēļ, kuras ilgizturība esot ievērojami mazāka par pases derīguma termiņu. Visbeidzot, šai metodei esot raksturīgs augsts kļūdu īpatsvars un tā neesot pietiekami droša, lai garantētu, ka starp pases īsto turētāju un pašu dokumentu pastāv pilnīgi uzticama saikne.

48. Tomēr šķiet visai neapšaubāmi, ka pati biometrisko datu iekļaušana pasē ne tikai noteikti padara minētās pases viltošanu sarežģītāku, bet arī padara drošāku pases likumiskā turētāja identificēšanas procesu, jo par pārbaužu veikšanu uz Savienības ārējām robežām atbildīgo iestāžu rīcībā papildus sejas attēlam tagad ir divi biimetriski identifikatori³⁸. Nav apšaubāms arī tas, ka attiecīgie biimetriskie dati, izņemot retus gadījumus, ir dati, kas ir piemēroti, lai individualizētu un identificētu personas.

49. Attiecībā uz argumentu par šīs metodes kļūdas iespējamību, pareizs ir apgalvojums, ka atpazīšana, izmantojot pirkstu nospiedumu salīdzināšanu, nav pilnīgi droša identifikācijas metode un līdz ar to tās kļūdu īpatsvars ir lielāks par 0 %³⁹. Turklāt neviens neriskētu apgalvot, ka pase, kas tehniski raksturota grozītajā Regulā Nr. 2252/2004, ir pret viltojumiem drošs dokuments. Tomēr ir skaidrs, ka Savienības likumdevējs pilnībā ir izpildījis savu pienākumu, mēģinot sarežģīt viltotāju uzdevumu, pievienodams divus biimetriskus elementus un padziļinot drošības elementu saskaņošanu. Citiem vārdiem sakot, tas, ka izvēlēta biometrijas metode ir ar kļūdas iespējamību un ka tā nepadara pasi par dokumentu, kas būtu pilnīgi drošs pret viltojumiem vai noturīgs pret ikvienu iznīcināšanas mēģinājumu, nepadara šo metodi neatbilstošu izvirzītā mērķa sasniegšanai, jo – man jāatgādina, – līdz šim nav radīta neviena nekļūdīga metode. Turklāt dažos aspektos šī kļūdas iespējamība tiek kompensēta, nosakot pirkstu nospiedumu noņemšanas pienākuma atvieglojumus. Piemēram, ja pirkstu nospiedumu noņemšana ir neapmierinoša no identifikācijas viedokļa, kā it īpaši tas ir attiecībā uz bērniem, Savienības likumdevējs ir paredzējis atbrīvojumu sistēmu⁴⁰.

b) Grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punkts ir nepieciešams Savienības atzīto vispārējo interešu mērķa sasniegšanai

50. Šeit ir jāpārbauda, vai iestādes ir ievērojušas “līdzsvaru starp Savienības interesēm”⁴¹ – nostiprināt savu ārējo robežu drošību – un Savienības pilsoņu, kuri vēlas, lai tiem tiktu izsniegta pase, personas datu aizsardzības aizskārumu. Tomēr “paredzētās atkāpes no personas datu aizsardzības un tās ierobežojumi ir jāīsteno tikai tiktāl, ciktāl tas ir nepieciešams”⁴², lai nebūtu neviena pasākuma, kurš būtu tikpat efektīvs, tomēr mazāk aizskarošs nekā pasākums, kas noteikts, atkāpjoties no pamattiesībām uz personas datu aizsardzību.

38 — Tā kā pases derīguma termiņš principā ir desmit gadi, pilnībā var tikt pieļauts, ka pases likumiskā turētāja ārējā izskata iespējamo izmaiņu dēļ minētā fotogrāfija nav ļoti uzticama vai vismaz pietiekams pārbaudes elements.

39 — 2005. gadā par “parastu” kļūdu īpatsvaru tika uzskatīti no 0,5% līdz 1% (skat. iepriekš minēto Eiropas datu aizsardzības uzraudzītāja 2005. gada 23. marta atzinuma 3.4.3. punktu).

40 — Grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2.a punkta a) apakšpunkts.

41 — 2010. gada 9. novembra spriedums apvienotajās lietās C-92/09 un C-93/09 *Volker und Markus Schecke* un *Eifert* (Krājums, I-11063. lpp., 77. punkts).

42 — Spriedums apvienotajās lietās *Volker und Markus Schecke* un *Eifert* (minēts iepriekš, 77. punkts un tajā minētā judikatūra).

51. Jautājums, kas Tiesā izraisīja īpašas debātes, bija jautājums par likumdevēja izvēles pamatotību par labu biometrijas pirkstu nospiedumu salīdzināšanas metodei. Prasītājs pamatlietā apgalvoja, ka likumdevējs, it īpaši no statistikas viedokļa, neesot iztirzājis un izklāstījis iemeslus, kādēļ tas atzina par vajadzīgu Regulas Nr. 2252/2004 un Regulas Nr. 444/2009 pieņemšanas brīdī prasīt dalībvalstīm divu pirkstu nospiedumu iekļaušanu pasēs. Prasītājs pamatlietā visbeidzot apstrīd jebkādu biometrijas metodes, izņemot sejas attēla, izmantošanu un pat pašu nepieciešamību tik precīzi identificēt Savienības pilsoņus uz tās ārējām robežām⁴³. Viņš it īpaši ir nobažījies par iespējām iegūt pirkstu nospiedumu attēlu bez to īpašnieku ziņas, kas beigās padarot datus par visai mazaizsargātiem⁴⁴, jo katrā mūsu ikdienas dzīves darbībā ir tik daudz iespēju atstāt pirkstu nospiedumus. Turklāt uzglabāšanas mikrohēmas nepietiekamā aizsardzības pakāpe neļaujot nodrošināt, ka biometriskos datus nolasītu vienīgi pilnvarotas iestādes. Visbeidzot, tāda Hartas 8. pantā garantēto pamattiesību aizskārums pakāpe neesot pieļaujama, jo, pirmkārt, šis aizskārums ietekmējot visus Savienības pilsoņus desmit gadu laikposmā, proti, visu pases derīguma laiku, otrkārt, iejaukšanās atkārtojoties katrā pārbaudes reizē uz ārējām robežām, treškārt, pastāvot reāls biometrisko datu reģistra saglabāšanas risks un, ceturtkārt, identifikācijā izmantojot pirkstu nospiedumus, varot rasties novirzes, un tā ietvertot risku, kas saistīts ar atsevišķu personu kategoriju diskreditāciju. Visu šo iemeslu dēļ *M. Schwarz* uzskata, ka pamattiesību aizskārums nav saistīts ar reālajām grūtībām, kādas radušās pārbaudēs uz Savienības ārējām robežām, – vai tā būtu Savienības pilsoņu identificēšana, vai cīņa pret nelikumīgas ieceļošanas mēģinājumiem Savienības teritorijā, izmantojot viltotu pasi.

52. Lai gan Regulas Nr. 2252/2004 paskaidrojuma rakstā nav īpaši norādīti iemesli, kādēļ likumdevējs izvēlējās pirkstu nospiedumu attēla iekļaušanu, tajā tomēr ir skaidri izklāstīta vajadzība saskaņot pieeju, kas izmantota attiecībā uz Savienības pilsoņu pasēm salīdzinājumā ar trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtajiem ceļošanas dokumentiem⁴⁵. Attiecībā uz pēdējiem minētajiem dokumentiem šo nospiedumu iekļaušana jau bija paredzēta⁴⁶. Turklāt paskaidrojuma rakstā ir sniegta atsauce uz Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (ICAO) darba rezultātiem, kura “arī izvēlējās sejas attēlu par galveno biometriskās identifikācijas elementu, kas ir savstarpēji izmantojams, kā arī pirkstu nospiedumus un/vai acs varavīksnenes attēlu”⁴⁷. Katrā ziņā visos sniegtajos atzinumos par citu biometrisko datu iekļaušanu, kas nav sejas attēls, gan Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs⁴⁸, gan 29. panta darba grupa⁴⁹ – visi ir brīdinājuši iestādes par riskiem, kas raksturīgi biometrijas metodes izmantošanai kopumā, bet vispār nav apšaubījuši pašu pirkstu nospiedumu attēla izvēli. Visos šajos atzinumos ir vienprātīgi atgādināts, ka biimetriskie dati būtībā ir konfidenciāli un prasa īpašus drošības pasākumus, bet vispār nav apgalvots, ka pirkstu nospiedumu kā papildu biometriska elementa, kas iekļaujams ceļošanas dokumentos, izvēle būtu pilnīgi neatbilstoša. Visbeidzot, ņemot vērā, ka principā katrs indivīds var viegli nodot savu pirkstu nospiedumu attēlu un ka tie ir unikāli ar to, ka tie ir viņam specifiski, likumdevējs, manuprāt, leģitīmi varēja uzskatīt, ka pirkstu nospiedumi ir piemērots biometriskās identifikācijas elements, lai panāktu uzticamāku saikni starp pasi un tās turētāju, un ka tie vienlaikus apgrūtinā ikvienu krāpnieciskas izmantošanas vai viltošanas mēģinājumu.

43 — Pēc tam, kad *M. Schwarz* savos rakstveida apsvērumos bija apgalvojis, ka acs varavīksnenes skenēšana ir Hartas 8. pantā nostiprināto pamattiesību mazāk aizsārošs pasākums, tiesas sēdē viņš precizēja savu nostāju un norādīja Tiesai, ka vienīgā pieņemamā obligātā biometrijas metode, lai identificētu personas, esot sejas attēls. Viņš arī norādīja, ka pārbaudēs uz Savienības ārējām robežām esot svarīga vienīgi personas pilsonības pārbaude un pilnīga tās identitātes pārbaude neesot nepieciešama.

44 — *M. Schwarz* norādīja, ka datu izguves riski pastāv gan saistībā ar viltotajiem, gan trešām valstīm, kas izmanto pasu pārbaudi uz to robežām, lai iegūtu Savienības pilsoņu pasēs ietvertos pirkstu nospiedumu attēlus, rodot iespēju tos nekontrolēti izmantot.

45 — Skat. iepriekš minētā regulas priekšlikuma 4. un 8. lpp. un šo secinājumu 20. punktu.

46 — Skat. iepriekš minētā regulas priekšlikuma 8. lpp.

47 — Turpat, 8. lpp.

48 — Iepriekš minētais 2005. gada 23. marta atzinums; 2005. gada 19. oktobra atzinums par priekšlikumu Padomes lēmumam par otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmas (SIS II) izveidi, pārvaldību un izmantošanu, par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmas (SIS II) izveidi, darbību un izmantojumu un par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par dalībvalstu dienestu, kas ir atbildīgi par transportlīdzekļu reģistrācijas apliecību izdošanu, piekļūvi otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmai (SIS II) (OV 2006, C 91, 38. lpp.); 2006. gada 27. oktobra atzinums par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Kopīgo konsulāro instrukciju diplomātiskajām pārstāvniecībām un konsulārajiem dienestiem attiecībā uz vizām, nosakot biometrisko identifikatoru ieviešanu un paredzot arī noteikumus par vīzu pieteikumu pieņemšanu un apstrādi (OV C 321, 38. lpp.), un 2008. gada 26. marta atzinums par priekšlikumu Regulai Nr. 444/2009 (OV C 200, 1. lpp.).

49 — 2005. gada 30. septembra Datu aizsardzības darba grupas atzinums 3/2005 par Regulas [Nr. 2252/2004] piemērošanu.

53. Pieņemums par Savienības likumdevēja acīmredzamu kļūdu – vienīgo, par ko varētu piemērot sankciju, ja “tādā sarežģītā tehniskā jomā, kas attīstās”, kā šajā lietā likumdevējam ir piešķirta “plaša rīcības brīvība, it īpaši attiecībā uz ļoti sarežģītu zinātnisku un tehnisku faktu izvērtēšanu, lai noteiktu veicamo pasākumu veidu un apmēru”⁵⁰, – tādējādi ir jānoraida, un tas tā ir it īpaši tāpēc, ka šādos apstākļos Tiesa nevar ar savu vērtējumu aizstāt likumdevēja vērtējumu, kuram vienīgajam Līgumā ir uzticēts šis uzdevums.

54. Attiecībā uz tādu alternatīvu pasākumu pastāvēšanu, kas mazāk aizskartu pamattiesības uz personas datu aizsardzību, acs varavīksneses skenēšanas izmantošana nevar tikt uzskatīta par mazāk aizskarošu. Turklāt tai piemīt vairāki trūkumi, kas saistīti gan ar šīs metodes izmaksām – tā tiek patentēta – gan ar risku veselībai, ko rada acs varavīksneses skenēšana, gan arī ar gausumu, kādu izraisītu acs varavīksneses atbilstības pārbaude kontrolēs uz Savienības ārējām robežām⁵¹. Savukārt tikai sejas attēla iekļaušana, protams, ir mazāk aizskaroša, bet, ievērojot fiziskā izskata izmaiņas, kuras nav iespējams ņemt vērā, nav tikpat efektīva tad, ja kontroles iestādēm rodas vajadzība apstiprināt personas identitāti un tās leģitīmo saikni ar uzrādīto pasi.

55. Attiecībā uz argumentu par iespēju trešajām personām un trešajām valstīm īstenot datu izguvi⁵², vēlos vienīgi norādīt, ka attiecībā uz pirmo pieņemumu tādas sistēmas gadījumā, ja pārbaude balstītos vienīgi uz sejas attēlu, man nešķiet, ka riski būtu mazāk būtiski. Attiecībā uz trešajām valstīm es nepiekrītu prasītāja viedoklim, ka grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punkta dēļ Savienības pilsoņiem trešajās valstīs būtu radies ļaunprātīgas izmantošanas risks. Šajā ziņā jākonstatē, ka Savienībai nav ietekmes uz to formalitāšu noteikšanu, kas jāizpilda tās pilsoņiem iekļūšanai trešo valstu teritorijā.

c) Nobeiguma piezīmes

56. Pirkstu nospiedumu skaits, kuru attēls ir jānoņem un jāuzglabā, ir ierobežots līdz diviem. Pirkstu nospiedumu noņemšanas pienākums attiecas tikai uz Savienības pilsoņiem, kuri vēlas ceļot ārpus Eiropas Savienības iekšējām robežām. Šo datu izmantošana ir jāveic stingri noteiktiem mērķiem: tādējādi grozītajā Regulā Nr. 2252/2004 ir paredzēts, ka dati tiek izmantoti vienīgi tādēļ, “lai pārbaudītu” pases autentiskumu un dokumenta turētāja identitāti⁵³. Dati ir ietverti vienā drošā informācijas nesējā, kas ir iestrādāts pasē, un tas nozīmē, ka principā Savienības pilsonis ir vienīgais savu nospiedumu attēla turētājs. Minētā regula nevar būt – un tas ir būtisks aspekts – juridisks pamats tādu datu bāzu izveidošanai, kurās šī informācija tiek glabāta dalībvalstīs⁵⁴. Laikposms, kādu pirkstu nospiedumu attēls tiek uzglabāts, arī izrādās ierobežots, jo tas atbilst pases derīguma termiņam.

57. Katrā ziņā pirkstu nospiedumu atbilstības pārbaude netiek veikta sistemātiski, bet notiek izlases veidā, piemēram, ja pārbaude, pamatojoties tikai uz sejas attēlu un pasē ietvertajiem elementiem, nenovērš visas šaubas attiecībā uz pases autentiskumu un/vai tās turētāja identitāti. Datus, kas tiek aizsargāti, iegūst kvalificēti un pilnvaroti darbinieki⁵⁵, un tikai iestādes, kuras ir pilnvarotas un kuru rīcībā ir piemērots aprīkojums, var šos datus nolasīt⁵⁶. Individam, kura pirkstu nospiedumi tikuši

50 — 2010. gada 8. jūlija spriedums lietā C-343/09 *Afton Chemical* (Krājums, I-7027. lpp., 28. punkts).

51 — Nerunājot par to, ka katrā ziņā arī acs varavīksneses skenēšanas kļūdu īpatsvars nav nulle.

52 — Šajā jautājumā prasītājs pamatlietā tiesas sēdē atsaucās uz *Bundesverfassungsgericht* [Federālās Konstitucionālās tiesas] bažām, kas izklāstītas tās 2012. gada 30. decembra nolēmumā (1BvR 502/09).

53 — 4. panta 3. punkts.

54 — Skat. Regulas Nr. 444/2009 preambulas piekto apsvērumu. Ja dalībvalstis izvēlas izveidot šādu datu bāzi, valsts tiesām, tostarp konstitucionālajām tiesām, kā arī Eiropas Cilvēktiesību tiesai vajadzības gadījumā būtu jāpārbauda tās atbilstība pamattiesībām uz personas datu aizsardzību.

55 — Grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1.a pants.

56 — Dati tiek aizsargāti ar publiskās atslēgas infrastruktūras palīdzību.

noņemti un saglabāti, ir tiesības tos pārbaudīt, labot un dzēst⁵⁷. Visbeidzot, lai mazinātu trūkumus, kas var rasties kā no metodes, tā no tehnoloģijas nepilnībām un ierobežojumiem, ir paredzēts, ka “neveiksmīga salīdzināšana pati par sevi neietekmē pases derīgumu [...] ārējo robežu šķērsošanai”⁵⁸ un ir ieviests atkāpju režīms attiecībā uz bērniem, kas nav sasnieguši 12 gadu vecumu, personām, kurām pirkstu nospiedumu noņemšana nav iespējama, un arī personām, kurām īslaicīgi nav iespējams noņemt pirkstu nospiedumus⁵⁹. Tādējādi, nostiprinot šādas atkāpes un atbrīvojumus, Savienības likumdevējs ir nodrošinājis personu cieņas aizsardzību.

58. Es piekrītu, ka identificēšana, izmantojot pirkstu nospiedumu salīdzināšanu, ir metode, kam ir ierobežojumi, un es nevaru apgalvot, ka ar grozīto Regulu Nr. 2252/2004 būtu ieviests režīms, ar kuru tiktu izslēgti absolūti visi riski, tostarp saistībā ar krāpniecisku izmantošanu un viltošanu. Tādējādi es uzskatu, ka, ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus un ieviestos piesardzības pasākumus, likumdevējs ir veicis visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu pēc iespējas lojālu un likumīgu pases izsniegšanai nepieciešamo personas datu apstrādi. Nav noliedzams, ka ar savu izsvērto attieksmi tas tādējādi ir ievērojis līdzsvaru starp esošajām Savienības interesēm.

59. Līdz ar to aizskārums, kas ar grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2. punktu acīmredzami nodarīts pamattiesībām uz personas datu aizsardzību, ir jāatzīst par samērīgu.

VI – Secinājums

60. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Verwaltungsgericht Gelsenkirchen* uzdoto prejudiciālo jautājumu atbildēt šādi:

Pārbaudot uzdoto jautājumu, nav konstatēts nekas tāds, kas varētu ietekmēt Padomes 2004. gada 13. decembra Regulas (EK) Nr. 2252/2004 par drošības elementu un biometrijas standartiem dalībvalstu izdotās pasēs un ceļošanas dokumentos, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 28. maija Regulu (EK) Nr. 444/2009, 1. panta 2. punkta spēkā esamību.

57 — Grozītās Regulas Nr. 2252/2004 4. panta 1. punkts.

58 — Grozītās Regulas Nr. 2252/2004 4. panta 3. punkts.

59 — Grozītās Regulas Nr. 2252/2004 1. panta 2.a un 2.b punkts.